

บทที่ 6

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลโครงการวิจัย

งานวิจัยเชิงพื้นที่ เรื่อง แผนที่สุขภาพด้านกายผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่ตำบลโคกขี้ผึ้ง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชั้นข้อมูลเชิงพื้นที่โครงสร้างพื้นฐานและสุขภาพด้านกายผู้สูงอายุ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่โครงสร้างพื้นฐานและสุขภาพด้านกายผู้สูงอายุ เพื่อสร้างฐานข้อมูลเชิงพื้นที่โครงสร้างพื้นฐานและสุขภาพด้านกายผู้สูงอายุ และเพื่อสร้างแผนที่แสดงถึงสถานการณ์ด้านสุขภาพกายผู้สูงอายุรายบุคคลของผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่ตำบลโคกขี้ผึ้ง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปผลจากโครงการวิจัยได้ ดังนี้

6.1.1 ผลการสร้างชั้นข้อมูลเชิงพื้นที่โครงสร้างพื้นฐานเกิดแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตพื้นที่ตำบลโคกขี้ผึ้งแบ่งตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินตามลำดับมากไปหาน้อย พบว่า มีพื้นที่เกษตรกรรมร้อยละ 88.45 พื้นที่ปาริมน้ำและป่าชุมชนร้อยละ 4.27 พื้นที่แหล่งน้ำร้อยละ 3.91 และพื้นที่ชุมชนร้อยละ 3.37 ส่วนของชั้นข้อมูลสุขภาพด้านกายผู้สูงอายุถูกจัดเก็บเป็นค่าพิกัดละติจูดและลองจิจูดบันทึกลงในฐานข้อมูล MySQL

6.1.2 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่โครงสร้างพื้นฐานและสุขภาพด้านกายผู้สูงอายุ ซึ่งมีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 วิเคราะห์พร้อมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดทำให้เห็นมุมมองในการใช้ข้อมูลผู้สูงอายุในภาพรวมของพื้นที่ พบว่า มีผู้ใช้จากหน่วยงานในพื้นที่ 4 หน่วยงาน ได้แก่ 1) ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุขึ้น (ศพ.อส.) 2) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโคกขี้ผึ้งและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านตาพระ 3) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้ผึ้ง 4) ชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชนและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งจะมีมุมมองในการใช้งานข้อมูลผู้สูงอายุที่แตกต่างกันออกไป อีกทั้งผลจากการวิเคราะห์ครั้งนี้จะนำไปสู่การสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลผู้สูงอายุและการวิเคราะห์ครั้งที่ 2 โดยครั้งนี้เป็นการทบทวนรายการข้อมูลที่ถูกใช้จริงเพื่อความชัดเจนต่อการสร้างเว็บแผนที่สุขภาพกายผู้สูงอายุเกิดโครงสร้างฐานข้อมูลสุขภาพกายผู้สูงอายุจำนวน 2 รีเลชัน ได้แก่ รีเลชันผู้สูงอายุและรีเลชันสุขภาพกาย

6.1.3 ผลจากการสร้างฐานข้อมูลเชิงพื้นที่โครงสร้างพื้นฐานและสุขภาพด้านกายผู้สูงอายุ ซึ่งงานวิจัยนี้ได้เลือกใช้ MySQL เป็นระบบจัดการฐานข้อมูล ภายในระบบจัดการฐานข้อมูลประกอบด้วยตาราง 3 ตารางสำหรับเก็บข้อมูลพื้นฐานผู้สูงอายุ ตารางเก็บข้อมูลสุขภาพกาย และตารางคำอธิบายข้อมูลสำหรับข้อมูลเชิงพื้นที่ โดยมีโครงสร้างของตารางตรงตามไดอะแกรมโครงสร้างฐานข้อมูลสุขภาพกาย ทั้งหมดถูกรันบนเซิร์ฟเวอร์ในฐานข้อมูลชื่อ buriramr_khok

6.1.4 และผลจากการสร้างแผนที่แสดงถึงสถานการณ์ด้านสุขภาพกายผู้สูงอายุรายบุคคลของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบเว็บแอปพลิเคชัน ซึ่งถูกพัฒนาด้วยภาษาโปรแกรมและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเว็บ เช่น HTML5 PHP Ajax SQL GoogleMap API เป็นต้น

6.2 กลุ่มเป้าหมาย

เนื่องจากหน้าที่งานของบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นการปฏิบัติงานด้านการดูแลสุขภาพเป็นหลัก ดังนั้นพื้นฐานด้านระบบฐานข้อมูลและทักษะการสืบค้นข้อมูลจากระบบ HOSXP ด้วยภาษา SQL ที่มีจำนวนโครงสร้างข้อมูลถึง 43 แฟ้ม หากต้องการสืบค้นข้อมูลสุขภาพด้านกายของผู้สูงอายุ อย่างน้อยจะต้องทำการเรียกดูข้อมูลพื้นฐาน เช่น ตาราง Person Address จึงเป็นเรื่องยากสำหรับบุคลากรที่ขาดทักษะด้านฐานข้อมูล อีกทั้งลักษณะการจัดเก็บข้อมูลสุขภาพด้านกายของผู้สูงอายุที่ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของ รพ.สต. จะทำการบันทึกลงในแบบฟอร์มการจัดเก็บ (กระดาษ) เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง รอบเอว การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา โรคประจำตัว เป็นต้น และข้อมูลบางอย่างเมื่อจัดเก็บมาแล้วจะต้องนำมาวิเคราะห์ต่อ เช่น การประเมินความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน (ADL) ซึ่งจะต้องทำการจัดเก็บซ้ำทุกปีในผู้สูงอายุทุกคน ทำให้เกิดจำนวนแถวที่ได้จากการบันทึกเพิ่มเป็นเท่าตัว

6.3 ผลที่ได้รับจากโครงการวิจัย

6.3.1 ผลที่เกิดกับนักศึกษา

ผลที่เกิดกับนักศึกษาที่สมัครเป็นผู้ช่วยวิจัย ในระยะเริ่มต้นโครงการวิจัย นักศึกษาให้ความสนใจอยากทำงานด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการคอมพิวเตอร์และอยากทดลองลงพื้นที่เก็บข้อมูลจริงในชุมชน กิจกรรมที่เป็นการจัดประชุมนักศึกษายังไม่เข้าใจในหน้าที่ของตนเองตามที่ได้รับมอบหมาย หลังจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นการลงพื้นที่เก็บข้อมูลร่วมกับอาสาสมัครในพื้นที่ของแต่ละหมู่บ้านพบว่า นักศึกษามีการปรับตัวมากขึ้น เช่น เริ่มพูดคุยหรือมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นที่ไม่ใช่เพื่อนในชั้นเรียน รู้จักการแก้ปัญหาด้านระยะทางในเก็บพื้นที่แต่ละจุด โดยการขอความอนุเคราะห์รถจักรยานยนต์หรือรถจักรยานที่อยู่ในพื้นที่ รู้จักการวางแผนโดยมีการจัดลำดับจุดที่ต้องเก็บข้อมูลรวมไปถึงการแบ่งปันหรือให้บริการเครื่องดื่มไม่ว่าจะเป็นน้ำหรือน้ำอัดลมให้กับเพื่อน ในบางจุดที่เก็บข้อมูลนักศึกษาเห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ การถูกทอดทิ้งจากลูกหลาน ทำให้เกิดความสงสารและนึกถึงปู่ตายายของตนเอง แม้กระทั่งการใช้ภาษาในการสื่อสาร เนื่องจากผู้สูงอายุในพื้นที่ ใช้ภาษาเขมรในการติดต่อสื่อสารจึงเกิดปัญหากับนักศึกษาที่ไม่สามารถใช้ภาษาเขมรได้ จึงแก้ปัญหาโดยการให้อาสาสมัครในพื้นที่เป็นล่าม หลักจากการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ นักศึกษาเห็นถึงประโยชน์ของข้อมูลที่จัดเก็บมา รวมถึงได้แนวคิดพัฒนาโปรแกรมจากการเข้าร่วมประชุมที่บุคลากรจากหน่วยงานมาให้ข้อมูลถึงลักษณะการทำงานมีข้อจำกัดหรือความต้องการอยากให้พัฒนาเป็นโปรแกรม ทำให้นักศึกษาได้หัวข้อโครงงานนักศึกษาหรือโปรเจกจบการศึกษา ตามหลักสูตรที่เรียน

6.3.2 ผลที่เกิดกับอาจารย์

ผลที่เกิดกับอาจารย์ที่เห็นได้ชัดเจน คือ ได้เครือข่ายการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมให้หน่วยงานภายในชุมชน ซึ่งสามารถนำความรู้ความสามารถทางวิชาการก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชน และนำผลที่ได้หรือข้อมูลที่ได้ต่อยอดขยายผลไปยังประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในพื้นที่ ถือเป็นบริการวิชาการต่อชุมชน อีกทั้งพบว่าบุคลากรในพื้นที่วิจัย เห็นถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้กับการทำงานของตนเอง

- 6.3.3 ผลที่เกิดกับบุคลากรสายสนับสนุน
การชี้แจงรายละเอียดและอำนวยความสะดวกการเบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินการวิจัย บุคลากรสายสนับสนุนดำเนินการค่อนข้างรวดเร็วและชัดเจน
- 6.3.4 ผลที่เกิดกับผู้บริหารมหาวิทยาลัย
สำหรับการชี้แจงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ถึงแม้เกิดความไม่ชัดเจนในบางประเด็นที่เกี่ยวข้องโครงการวิจัย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีการแก้ไขปัญหาและชี้แจงให้ทราบได้ในภายหลัง
- 6.3.5 ผลที่เกิดกับคนในชุมชน
อาสาสมัครในชุมชนที่มีความยินดีและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี จากการสังเกตการณ์อาสาสมัครบางท่านหรือบางชุมชนซื้อเครื่องต้มไว้ให้นักศึกษาหลังจากการสอบถามข้อมูล
- 6.3.6 ผลที่เกิดกับนักวิจัยในพื้นที่
เจ้าหน้าที่ของ อบต. และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเล็งเห็นถึงประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ อยากให้มีการพัฒนาโปรแกรมต่อยอดจากการวิจัย เช่น ระบบฐานข้อมูลผู้สูงอายุ ระบบการบันทึกข้อมูลสุขภาพผู้สูงอายุออนไลน์ ต้องการดูรายงานประวัติสุขภาพในทุกมิติของผู้สูงอายุ ต้องการรายงานสุขภาพเป็นกราฟ เป็นต้น
- 6.3.7 ผลที่เกิดกับคนใน อบต.
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพต้องการให้ขยายผลการศึกษาวิจัยไปยังประเด็นอื่นๆ ที่สามารถรองรับการปฏิบัติงานตามโครงสร้าง 43 แห่ง ในลักษณะออนไลน์และสามารถระบบฐานข้อมูลไว้ใช้เองในหน่วยงาน

6.4 วิธีการวัดผล ประเมินผล

วิธีการประเมินผลโครงการวิจัยเป็นการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย บุคลากรในพื้นที่ทั้งจาก อบต. รพ.สต. ศพ.อส. อสม. ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า แผนที่สุขภาพด้านกายผู้สูงอายุ สามารถนำไปขยายผลพัฒนาต่อเป็นระบบฐานข้อมูลกลางผู้สูงอายุไว้ใช้ร่วมกันในพื้นที่ ซึ่งสามารถจัดทำระบบสารสนเทศอื่นๆ เพิ่มเติมจากฐานข้อมูลผู้สูงอายุได้ในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพผู้สูงอายุ

6.5 ข้อเสนอแนะ

6.5.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของโครงการวิจัย เรื่อง แผนสุขภาพด้านกายผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่ตำบลโคกขมิ้น อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้ง 2 แห่ง ในเขตพื้นที่ตำบลโคกขมิ้น ซึ่งการดำเนินงานของหน่วยงานจะมีการเรียกดูข้อมูลสุขภาพกายผู้สูงอายุแต่ละรายการตลอดเวลา เช่น ต้องการทราบน้ำหนักของผู้สูงอายุจากการบันทึกที่ผ่านมา และมีการเรียกดูข้อมูลในภาพรวม แผนสุขภาพด้านกายผู้สูงอายุสามารถอำนวยความสะดวกการปฏิบัติการส่วนนี้ได้ แต่สุขภาพผู้สูงอายุไม่ได้มีเพียงมุมมองสุขภาพด้านกายเท่านั้น ดังนั้น ควรมีการต่อยอดโปรแกรมที่พัฒนาให้รองรับข้อมูลทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านจิตใจ ด้านสังคม เป็นต้น หรือเพิ่มเติม

ความสามารถของการสืบค้น เช่น แสดงเป็นกราฟจะให้เห็นถึงแนวโน้มของข้อมูล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงาน

6.5.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากผลการวิจัย ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านบุรีรัมย์ ได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ ต้องการต่อยอดผลการวิจัยให้บูรณาการข้อมูลพื้นฐานผู้สูงอายุ ในรูปแบบของระบบสารสนเทศหรือโปรแกรมต่างๆ ได้แก่ ระบบสารสนเทศสำหรับการจัดการข้อมูลพื้นฐานผู้สูงอายุที่อยู่ในศูนย์ฯ และขยายผลไปยังนอกศูนย์ จำนวน 115 แห่ง ในเขตพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ และอุบลราชธานี โปรแกรมการฝาก-ถอนเงินฝากของผู้สูงอายุที่อยู่ภายในศูนย์ โปรแกรมบริหารจัดการโครงการตามปีงบประมาณที่ต้องประสานร่วมกับศพอส. จำนวน 115 แห่ง ในเขตพื้นที่ 4 จังหวัด อีกทั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบุกระสัง อ.หนองกี่ เมื่อเห็นผลการวิจัยนี้ เกิดมุมมองการใช้งานข้อมูลในพื้นที่ โดยต้องการระบบฐานข้อมูลผู้สูงอายุไว้ปฏิบัติงานที่มีหน้าจอโปรแกรมคล้ายกับแผนที่สุขภาพกายผู้สูงอายุนี้ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบุกระสัง ได้นำสาธิตแผนที่สุขภาพกายผู้สูงอายุ ของงานวิจัยนี้ต่อ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้เห็นถึงภาพหรือลักษณะหน้าจอโปรแกรมที่จะพัฒนาต่อไป

6.5.1 การวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องด้วยคณะนักวิจัย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีงบประมาณ 2561 ในงานวิจัย เรื่อง การวิจัยการออกแบบฐานข้อมูลเพื่อพัฒนานวัตกรรมระบบฐานข้อมูลผู้สูงอายุรองรับการใช้งานแบบบูรณาการ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้มีการประสานความร่วมมือร่วมกับ ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านบุรีรัมย์ ซึ่งผลจากงานวิจัยนี้ทำให้เกิดความเข้าใจและมองเห็นมุมมองในการใช้งานข้อมูลผู้สูงอายุระดับหน่วยงานสำหรับบริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ โดยทำให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุเล็งเห็นถึงความเชื่อมโยงกันระหว่างข้อมูลสุขภาพและข้อมูลพื้นฐานผู้สูงอายุ ที่จะสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดการใช้ประโยชน์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่ดูแล ศพอส. จำนวน 115 แห่ง ในเขตพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ และอุบลราชธานี โดยศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านบุรีรัมย์ ต้องการต่อยอดผลการวิจัยให้บูรณาการข้อมูลพื้นฐานผู้สูงอายุ ได้แก่ ระบบสารสนเทศสำหรับการจัดการข้อมูลพื้นฐานผู้สูงอายุที่อยู่ในศูนย์ฯ และขยายผลไปยังนอกศูนย์ โปรแกรมการฝาก-ถอนเงินฝากของผู้สูงอายุที่อยู่ภายในศูนย์ โปรแกรมบริหารจัดการโครงการตามปีงบประมาณที่ต้องประสานร่วมกับศพอส.

ภาพที่ 6.1 นำเสนอผลวิจัยแก่ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านบุรีรัมย์

และระหว่างการดำเนินการวิจัยพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ ได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงตามแนวทางพระราชรัฐ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในพื้นที่ 76 จังหวัด อย่างน้อยอำเภอละ 1 แห่ง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งให้มีระบบดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยได้มีแนวทางการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นต้นแบบจำนวน 23 แห่ง หนึ่งใน 23 แห่ง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบุงกระสัง อ.หนองกี่ ได้ขอความร่วมมือคณะกรรมการวิจัยร่วมประชุมในโครงการดังกล่าว ซึ่งทางคณะกรรมการวิจัยได้เสนอผลการวิจัยนี้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบุงกระสัง ด้านระบบฐานข้อมูลผู้สูงอายุไว้ปฏิบัติงาน ต่อไป

ภาพที่ 6.2 นำเสนอผลวิจัยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบุงกระสัง